

Sygn. akt: III U 675/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2014 r. w O.

sprawy z odwołania W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W.

z dnia 4 marca 2013r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje W. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.12.2014r.;
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04.03.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił W. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W. P. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu z dokumentów dotyczących jego narządu wzroku, a następnie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego okulisty.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie z uwagi, iż Komisja Lekarska ZUS w swoim orzeczeniu uznała odwołującego za zdolnego do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 06.11.2002r. W. P. uzyskał uprawnienia do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01.09.2002r. do dnia 31.10.2005r. Następnie uprawnienia do renty były ubezpieczonemu przedłużane na mocy kolejnych decyzji ZUS, ostatnio do dnia 31.12.2012r.

W związku z upływem okresu, na jaki została przyznana renta W. P., złożył on wniosek o ustalenie tego prawa na dalszy okres. ZUS skierował odwołującego na badanie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który w swoim orzeczeniu z dnia 25.01.2013r. ustalił, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. W związku z wniesionym przez ubezpieczonego sprzeciwem - sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 28.02.2013r. także ustaliła, że W. P. nie jest niezdolny do pracy.

Wobec powyższych ustaleń organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art.57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.Dz.U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) - renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała we wskazanych w ustawie okresach składkowych i nieskładkowych, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania. Osobie, która spełnia powyższe warunki przysługuje, według art. 59 ust. 1 powołanej ustawy, renta stała – jeżeli niezdolność do pracy jest trwała (pkt 1), lub renta okresowa – jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa (pkt 2).

Definicję osoby niezdolnej do pracy podaje natomiast art.12 ust. 1-3 w/w ustawy, który stanowi, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (ust. 1), przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust. 2), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust. 3).

Skuteczność odwołania W. P. uzależniona była od ustalenia, czy jest on w dalszym ciągu osobą niezdolną do pracy.

Celem ustalenia tej okoliczności Sąd zgromadził dokumentację lekarską dotyczącą narządu wzroku odwołującego i dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu okulistyki.

Biegła sądowa B. M. – specjalista chorób oczu po przeprowadzeniu analizy akt odwołującego oraz po jego zbadaniu rozpoznała u niego: stan po odwarstwieniu siatkówki oka lewego, bielmo rogówki oka lewego, ślepotę oka lewego, wysoką krótkowzroczność obu oczu, a także zwyrodnienie kraciaste siatkówki oka prawego i jaskrę oka prawego w wywiadzie.

W konkluzji opinii biegła nie stwierdziła niezdolności do pracy u odwołującego się.

Zdaniem biegłej wada wzroku ubezpieczonego może być skompensowana okularami korekcyjnymi do dali w oku prawym. W trakcie badania biegła stwierdziła także elementy agrawacji, a także zwróciła uwagę, że do praktycznej jednoocznosci ubezpieczony się zaadaptował, a siatkówka oka prawego jest dobrze zabezpieczona laserowo (k.49-50).

Do powyższej opinii zastrzeżenia złożył odwołujący w piśmie z dnia 09.09.2013r. (k.58-59). Odwołujący nie zgadzał się z treścią opinii i wnosił o ponowne przebadanie przez specjalistę chorób oczu. W. P. przytoczył bardzo złe podejście lekarza biegłego podczas badania jego osoby, które przejawiało się lekceważącym podejściem do badanego oraz niekonsekwencje w zakresie wykrytych schorzeń i ich opisu w opinii. Ponadto wnioskodawca stwierdził, że jego wzrok stopniowo pogarsza się i grozi mu utrata wzroku. Podniósł także, że orzeczono wobec niego umiarkowany stopień niepełnosprawności na stałe.

Mając na uwadze treść zastrzeżeń, okoliczność, że odwołujący od 2002r. pozostawał na rencie w związku z narządem wzroku oraz biorąc pod uwagę niezwykle lakoniczność sporządzonej opinii, Sąd dopuścił dowód z opinii kolejnego biegłego sądowego z zakresu okulistyki I. B., celem ustalenia czy odwołujący jest osobą niezdolną do pracy.

Biegła sądowa I. B. - specjalista chorób oczu - po przeprowadzeniu specjalistycznych badań odwołującego, wykonaniu badań dodatkowych oraz analizie jego dokumentacji medycznej rozpoznała u niego: stan po urazie oka lewego, stan po leczeniu operacyjnym odwarstwienia siatkówki oka lewego, stan po leczeniu operacyjnym zaćmy z wszczepieniem sztucznej soczewki i tylna komorowa oka lewego, ślepotę oka lewego, bielmo rogówki oka lewego, wysoką krótkowzroczność oka prawego i astygmatyzm krótkowzroczny niskiego stopnia oka prawego oraz zwyrodnienie kraciaste siatkówki oka prawego.

Biegła stwierdziła, że odwołujący jest nadal częściowo niezdolny do pracy na okres 2 lat tj. od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.12.2014r.

W uzasadnieniu swojego stanowiska biegła wskazała, że od ostatniego badania przez Lekarza Orzecznika ZUS i Konsultanta okulistę w dniu 15.11.2007r., kiedy to orzeczono u odwołującego częściową niezdolność do pracy do dnia 31.12.2012r. - nie nastąpiła poprawa w narządzie wzroku u ubezpieczonego, a wręcz pogorszenie. Biegła zwróciła uwagę, że odwołujący już od dzieciństwa ma rozpoznaną wysoką krótkowzroczność. Na skutek urazu, jakiego doznał w 1999r., doszło do odwarstwienia siatkówki w oku lewym. Pomimo wysoce specjalistycznego leczenia operacyjnego - nic nie widzi tym okiem. Zdaniem biegłej zmiany w oku lewym mają charakter trwałe i nieodwracalne. Okiem prawym w dniu badania przez biegłą, po wyrównaniu wady wzroku odwołujący do dali ma jedynie 40 % dobrego widzenia, a do bliży z korekcją ma 60% dobrego widzenia. Rozpoznana w 2005r. jaskra w oku prawym leczona była kroplami obniżającymi ciśnienie wewnątrzgałkowe. Od roku ubezpieczony nie przyjmuje żadnych kropli do oka prawego. W dniu badania biegła stwierdziła podwyższone ciśnienie wewnątrzgałkowe w jednym oku widzącym tj. prawym. Zdaniem biegłej odwołujący wymaga intensywnego leczenia jaskry, aby nie doszło do pogarszania stanu miejscowego w jednym oku widzącym. W polu widzenia w oku prawym biegła stwierdziła poszerzenie plamy ślepej. Na dnie oka prawego ubezpieczonego widoczne są zmiany charakterystyczne dla wysokiej krótkowzroczności oraz na dalekim obwodzie widoczne zmiany o typie zwyrodnienia kraciastego- zabezpieczone laserem, co wymaga intensywnego leczenia i obserwacji, aby nie doszło do odwarstwienia siatkówki w tym oku.

Biegła stwierdziła, że odwołujący jest praktycznie jednooczny. W jednym oku widzącym biegła stwierdziła wysoką krótkowzroczność z obniżeniem ostrości wzroku do dali i bliży oraz zmianami na dnie oka i jaskrę - objawiającą się podwyższonym ciśnieniem wewnątrzgałkowym i zmianami w polu widzenia. Schorzenia narządu wzroku odwołującego powodują zdaniem biegłej ograniczenie zdolności do wykonywania pracy. Przeciwwskazana jest praca wymagająca widzenia obuocznego np. przy maszynach będących w ruchu, praca na wysokościach powyżej 3 metrów, prace wymagające wysiłku fizycznego, dobrego oraz precyzyjnego widzenia.

Podsumowując swoją opinię, biegła wskazała, że stan wzroku odwołującego po dniu 31.12.2012r. (tj. do czasu orzeczonej przez lekarzy ZUS częściowej niezdolności do pracy) nie uległ poprawie, a wręcz pogorszył się, w związku z czym W. P. jest nadal osobą częściowo niezdolną do pracy na okres 2 lat. Niezdolność do pracy ma charakter okresowy jedynie dlatego, gdyż rozpoznane schorzenia okulistyczne mają charakter postępujący i mogą prowadzić do pogorszenia się stanu miejscowego oka prawego i pogorszenia widzenia. (k.68-70).

Organ rentowy pismem z dnia 21.02.2014r. wniósł o powołanie innego biegłego okulisty z uwagi, iż organ nie zgadzał się z opinią biegłej – I. B.. Stanowisko ZUS było oparte na piśmie Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS, który nie zgadzał się z opinią biegłej wobec rozbieżności w wynikach badania widzenia odwołującego (0,9 wg lekarza konsultanta ZUS wobec 0,4 biegłej). Zdaniem organu rentowego odwołujący jest zaadoptowany do jednooczności, a widzenie 0,4 cc (według badania przez biegłą) nie daje podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy jako cukiernik, który to zawód jest wyuczony przez odwołującego ani kierownik magazynu, do której to pracy ubezpieczony został dopuszczony przez lekarza medycyny pracy. Zdaniem ZUS czynnikiem warunkującym uznanie za osobę niezdolną do pracy jest wpływ zatrudnienia na stan zdrowia, a nie sama choroba czy długość leczenia. Wobec rozbieżności w

ocenie stanu zdrowia odwołującego zdaniem organu rentowego Sąd winien dopuścić dowód z opinii kolejnego biegłego okulisty.

Sąd na mocy art.217§3 kpc oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego okulisty, uznając, że sporne okoliczności zostały w sprawie dostatecznie wyjaśnione.

W ocenie Sądu należało podzielić wywody i wnioski zawarte w opinii biegłej I. B.. Wnioski biegłej zostały sformułowane po przeprowadzeniu wywiadu i analizie dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach rentowych, a także po przeprowadzeniu dodatkowych badań, których wyniki w dużej mierze przyczyniły się do treści opinii. Wydana przez biegłą opinia poparta została logiczną argumentacją. Biegła szczegółowo opisała schorzenia narządu wzroku występujące u odwołującego. Wskazany przez biegłą postępujący charakter schorzeń odwołującego i ich wpływ na możliwości pracy są zdaniem Sądu przekonywujące.

Sąd uznał natomiast, że nie można oprzeć się na wnioskach płynących z opinii biegłej B. M.. Opinia ta jest bowiem zbyt lakoniczna. Biegła ograniczyła się jedynie do stwierdzenia jednostek chorobowych odwołującego. Nie wskazała natomiast żadnego toku rozumowania, który doprowadził ją do konkluzji, że W. P. jest osobą zdolną do pracy. Tym samym opinia ta nie może stanowić podstawy do orzekania. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 07.11.2000r. (I CKN 1170/98) opinia biegłego podlega ocenie zgodnie z art.233§1 kpc – na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Swoistość oceny opinii dokonywanej przez Sąd polega na ocenie wartości rozumowania zawartego w opinii i jej uzasadnieniu. Ponieważ biegła B. M. zasadniczo w ogóle nie przedstawiła toku swego rozumowania, zatem Sąd powziął wątpliwości co do prawidłowości wniosków płynących z tej opinii i zobligowany był dopuścić dowód z opinii kolejnego biegłego. Natomiast opinia biegłej I. B. jest pełna, rzetelnie ocenia stan zdrowia odwołującego w kontekście możliwości do wykonywania przez niego pracy. Wynika z niej jednoznacznie, że stan wzroku odwołującego w stosunku do okresu, za który miał przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, nie uległ poprawie – a wręcz pogorszył się. Znamienne jest to, że biegła uznała, że W. P. jest osobą częściowo niezdolną do pracy okresowo – nie dlatego, że przewiduje ona możliwość poprawy jego wzroku, ale jedynie dlatego – że nie wyklucza ona, iż stan narządu wzroku może pogorszyć się na tyle, że konieczne będzie orzeczenie całkowitej niezdolności do pracy.

Sąd nie podzielił wniosków i zarzutów organu rentowego. Jak zostało już ustalone przez biegłą - stan schorzeń odwołującego jest postępowy. Naturalnym będą więc rozbieżności w przeprowadzonych badaniach. Sama niezgodność treści opinii biegłej z poprzednimi orzeczeniami ZUS jak i pierwszą opinią biegłej B. M., nie stanowi podstawy do dopuszczenia dowodu z opinii kolejnego biegłego okulisty. Taka konieczność zachodziłaby jedynie w sytuacji, gdyby obie opinie były należycie uargumentowane i prowadziły do odmiennych wniosków. Taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie zachodzi. Biegła I. B. przed wydaniem opinii przeprowadziła specjalistyczne badania. Znała treść opinii sporządzonej przez biegłą B. M., a jednak doszła do odmiennych od niej wniosków. I co należy podkreślić – szczegółowo wyjaśniła, dlaczego dokonała odmiennej oceny stanu zdrowia odwołującego.

Mając na uwadze szczegółowość i rzetelność opinii sporządzonej przez biegłą I. B., Sąd uznał, że nie ma potrzeby zasięgania dowodu z opinii kolejnego biegłego, tym bardziej – że uprzednio ZUS przyznawał odwołującemu rentę od 2002r., a aktualnie stan jego zdrowia nie uległ poprawie.

Argumentacja ZUS sprowadza się do konkluzji, że skoro odwołujący pracuje na stanowisku kierownika magazynu – to jest zdolny do pracy. Podkreślić należy, że odwołujący jest z zawodu cukiernikiem. Jest to praca wymagająca ciężkiego wysiłku fizycznego, do czego odwołujący ma przeciwwskazania. Z samej definicji zawartej w art.12 w/w ustawy wynika, że osobą częściowo niezdolną do pracy jest ta, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z opinii biegłej I. B. wynika, że aktualnie odwołujący jest osobą częściowo niezdolną do pracy, a zatem nie utracił zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy, ale utracił jedynie w stopniu znacznym zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Dlatego okoliczność, że odwołujący pracuje jako kierownik magazynu, nie dyskredytuje w żaden sposób opinii biegłej I. B..

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał że odwołujący jest nadal częściowo niezdolny do pracy do dnia 31.12.2014r.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał W. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01.01.2013r. do dnia 31.12.2014r.

Stosownie do treści art. 118 ust. 1a w/w ustawy - Sąd był zobowiązany, do stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi czy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie zaistniały podstawy do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującemu prawa do renty już na etapie postępowania przed ZUS. Zebrany materiał dowodowy na etapie postępowania przed organem rentowym nie pozwalał na rzetelną ocenę stanu zdrowia W. P.. Dopiero przeprowadzenie dodatkowych badań przez biegłą I. B. pozwoliło na rzetelną ocenę stanu zdrowia odwołującego. Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że dopiero w toku postępowania Sąd uzyskał znaczną część dokumentacji odwołującego znajdującej się m.in. w szpitalach okulistycznych, czego odwołujący nie wykonał na etapie postępowania przed organem rentowym.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w punkcie 2 sentencji wyroku.